

gazdasági céllal nem telepedett le, gazdasági célú letelepedés hiányában pedig lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye nincs belföldön. Az ilyen ún. importszolgáltatások kapcsán **fizetendő előleg is áfafizetési kötelezettséggel jár.** Ilyenkor az előleg azonban nem tartalmazza a fizetendő adó arányos összegét, vagyis az előleg összegére rá kell számítani az adót.⁵⁶

Az Áfa tv. több szolgáltatásnak az általános szabályoktól eltérően határozza meg a teljesítési helyét. Vannak olyan szolgáltatások, melyek teljesítési helyére minden esetben a speciális szabályok vonatkoznak, függetlenül attól, hogy az igénybevevő adóalany, vagy adóalanyának nem minősülő személy, szervezet. Vannak olyan szolgáltatások is, melyekre a különleges szabályozás csak akkor vonatkozik, ha az igénybevevő nem adóalany.

11. A szolgáltatások teljesítési helyének különös szabályai

A) Szolgáltatások, melyek teljesítési helyét minden esetben – függetlenül attól, hogy az igénybevevő adóalany-e vagy nem – különleges szabályok alapján kell megállapítani:

Ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatásoknál az ingatlan fekvése a teljesítés helye.⁵⁷ Ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatás a kereskedelmiszálláshely-szolgáltatás is. Az ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatás akkor adózik belföldön, ha az ingatlan fekvésének helye belföld. Ha a belföldi ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatást olyan adóalany nyújtja, aki belföldön gazdasági céllal nem telepedett le, akkor a megrendelő belföldi adóalanyának kell a szolgáltatásnyújtó helyett az adókötelezettséget teljesítenie. Ha azonban a szolgáltatást nyújtó belföldön gazdasági céllal letelepedett, akkor a szolgáltatásnyújtó külföldi az áfafizetésre kötelezett.⁵⁸

Személyszállítás esetében a teljesítés helye az az **útvonal**, amelyet a szolgáltatás nyújtása során ténylegesen megtesznek,⁵⁹ tehát a magyar Áfa tv. hatálya alá kizárólag a belföldön megtett útszakasz tartozik. Ha a személyszállítást egy belföldi adóalany megrendelésére olyan külföldi adóalany végzi, aki belföldön nem letelepedett, a belföldön adóköteles belföldi útszakasz tekintetében az adófizetési kötelezettség az igénybevevő belföldi adóalanyt terheli.⁶⁰ Nem kell azonban adóval számolni, ha **nemzetközi személyszállításról van szó**, mivel **az adómentes**.⁶¹

Közlekedési eszközök rövid időtartamú bérbeadása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol a közlekedési eszközt ténylegesen a **bérbevevő birtokába adják**.⁶² Közlekedési eszköz rövid időtartamú bérbeadásáról akkor beszélünk, ha a közlekedési eszköz folyamatos használata vízi közlekedési eszközök esetében a 90 napot, egyéb közlekedési eszközök esetében pedig a 30 napot nem haladja meg.⁶³ A szolgáltatást nyújtó belföldi adóalanynak tehát akkor

⁵⁶ Áfa tv. 59. § (3) bekezdés, 140. § a) pont.

⁵⁷ Áfa tv. 39. §.

⁵⁸ Áfa tv. 140. § b) pont.

⁵⁹ Áfa tv. 40. §.

⁶⁰ Áfa tv. 140. § b) pont.

⁶¹ Áfa tv. 105. §.

⁶² Áfa tv. 44. § (1) bekezdés.

⁶³ Áfa tv. 44. § (4) bekezdés.

keletkezik ez után belföldön adókötelezettsége, ha ténylegesen belföldön bocsátja a bérbevevő rendelkezésére a közlekedési eszközt. Kivétel, ha a tényleges igénybevétel harmadik országban van – az esetet részletesen az E) pont tárgyalja. Ha belföldi adóalany a rövidtávú bérbevevő, szintén adófizetési kötelezettsége keletkezhet, ha a bérbevétel belföldön teljesül, de a szolgáltatást nyújtó belföldön nem letelepedett külföldi adóalany.⁶⁴

Éttermi és egyéb vendéglátóipari szolgáltatások nyújtása esetében a teljesítés helye az a hely, ahol **a szolgáltatást ténylegesen teljesítik**. Eltérő szabályok vonatkoznak az ilyen szolgáltatásra, ha az a **Közösség területén végzett személyszállítás tartama alatt**, vasúti, vízi vagy légi közlekedési eszközön történik. Ilyenkor a szolgáltatás nyújtásának teljesítési helyét a személyszállítás **indulási helye határozza meg**. Menettérti személyszállítás esetében az oda- és visszautazás külön-külön, önálló személyszállításnak tekintendő. Közösség területén végzett személyszállítás az a személyszállítás, amelynél **az indulási és az érkezési hely egyaránt a Közösség területén van, és a Közösség területén kívül nincs megállási hely**. A személyszállítás indulási helye az első beszállási pont a Közösség területén belül, függetlenül attól, hogy korábban, a Közösség területén kívül volt-e megállási hely. Az érkezési hely az utolsó kiszállási pont a Közösség területén, függetlenül attól, hogy azt követően a Közösség területén kívül van-e megállási hely. Ez azt jelenti, hogy a Közösség területén végzett személyszállítás alatt a vasúti, vízi vagy légi közlekedési eszközön nyújtott éttermi, vendéglátóipari szolgáltatás akkor adóköteles belföldön, ha a személyszállítás Magyarországról indul, illetve itt van az első, Közösségen belüli beszállási hely.⁶⁵

B) Szolgáltatások, melyek teljesítési helyét csak akkor kell különleges szabályok alapján megállapítani, ha az igénybevevő nem adóalany:

Az **ügynöki szolgáltatás**, vagyis a más nevében és más javára eljáró közvetítő szolgáltatásának teljesítési helye, ha azt az ügynök nem adóalannak nyújtja, az a hely, ahol **a közvetített ügylet teljesítési helye** van.⁶⁶ Ha az ügynöki szolgáltatás teljesítési helye belföldre esik, az ügynöki szolgáltatás **adómentes lehet**, ha a közvetített ügylet bizonyos, egyébként adólevonásra jogosító adómentes ügylet (termék Közösségen kívülre értékesítése, illetve azzal azonos megítélés alá eső ügyletek, továbbá nemzetközi közlekedés).⁶⁷

Nem adóalany részére nyújtott **termékfuvarozásnál**, ha az nem minősül Közösségen belüli teherközlekedésnek, a **teljesítés helye a ténylegesen megtett útvonal**,⁶⁸ tehát belföldi áfa hatálya alá kizárólag a belföldön megtett útszakasz tartozik. Bizonyos feltételek teljesülése mellett erre az útszakaszra sem kell adót számolni. Ilyen eset, ha a fuvarozás ellenértéke importált termék adóalapjába épül be (erről például a vámhatározat tanúskodhat)⁶⁹; vagy ha

⁶⁴ Áfa tv. 140. § b) pont.

⁶⁵ Áfa tv. 45. §, 33. § (2) bekezdés.

⁶⁶ Áfa tv. 38. §.

⁶⁷ Áfa tv. 110. § (1) bekezdés.

⁶⁸ Áfa tv. 41. § (1) bekezdés.

⁶⁹ Áfa tv. 93. § (2)-(3) bekezdés.